Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 10. Dnia 22. Maja 1883. X. rocznik.

Stosunek

Banku krajowego do towarzystw zaliczkowych.

Pomimo, że redaktor pisma naszego należał do wszystkich ankiet, których pracy rezultatem i owocem jest Bank krajowy, spotyka się pismo nasze i w ogóle stowarzyszenia zaliczkowe od dłuższego czasu z nieuzasadnionem podejrzeniem, jakoby naszém dążeniem było podkopanie powagi, a co najmniéj wzbudzenie nieufności do téj instytucyi. A raczéj namby przyszło mniemać, iż sfery, o losach téj instytucyi decydujące, żywią nieuzasadnioną niechęć i niewytłómaczoną podejrzliwość do naszych instytucyi, czego dowodem nietylko wybory do Rady nadzorczéj, nietylko obsadzenie wszystkich posad bankowych, nietylko pominięcie nas przy subskrypcyi krajowéj, ale także najświeższe przepisy i instrukcye, przez ten Bank wydane. Jakie zaś nadzieje przywiązywaliśmy do téj instytucyi i jakie kierunki w niéj urzeczywistnione widzieć pragnęliśmy, temu daliśmy wyraz w piśmie naszém w nrze 19. z r. 1881. A nadmieniamy, że artykuł ten przychylnie przyjęty został w kołach sejmowych i że posłowie w sprawach tych najwytrawniejsi, takie same, jak my, podzielali wówczas zapatrywanie.

Stąd też musimy być w sądach naszych bardzo oględni i ograniczać się w udzielaniu wiadomości o tym Banku tylko do tego, czego z obowiązku pominąć nam nie wolno.

Przypominamy jedynie, że wedle statutu bankowego §. 3. lit. *e)* i *f)*, jako też ustępu III. *d)* §. 56., 57. i 58., Bank ten powołany być miał do ożywczéj działalności na polu stowarzyszeń. — Pomimo więc, że naczelny dyrektor Banku na ostatniém zgromadzeniu gal. Towarzystwa gospodarskiego nie widział w statucie bankowym miejsca na interesy ze stowarzyszeniami, przecież my jesteśmy odmiennego zdania, a przytaczamy w dosłownem brzmieniu przynajmniéj §. 56., który przyjęty został bez zmiany w stylizacyi, podanéj przez naszego redaktora, a który brzmi jak następuje:

„§. 56. Dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, opartych na ustawie z 9. kwietnia 1873 (Dz. u. p. nr. 70), może Bank krajowy utworzyć osobny oddział interesów bankowych, a to z jednéj strony, w celu ułatwienia tym stowarzyszeniom kredytu udzielanego w myśl poprzednich postanowień tego statutu, w celu otwarcia im na podstawie odpowiednich skryptów notaryalnych kredytu niepokrytego w rachunku bieżącym, w celu załatwiania ich interesów pieniężnych na placach bankowych, oraz w celu lokacyi zwyżek kasowych tych stowarzyszeń, — z drugiéj strony celem korzystania z ich pośrednictwa w interesach Banku.“

Wydany przez Wydział krajowy dnia 7. i 8. kwietnia b. r. l. 13.149 Regulamin bankowy wspomina jedynie w §. 82. „iż przy udzielaniu pożyczek i kredy„tów stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym, o„partym na ustawie z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70. „Dz. p. p. zastosuje się Dyrekcya do instrukcyi, przez „Radę Nadzorczą wydać się mającéj.“

Z wydanych dotąd przepisów zastosowanie tu mieć mogą przedewszystkiem „Przepisy o wydawaniu przez Bank krajowy pożyczek w obligacyach komunalnych 1éj emisyi. Pożyczki na podstawie obligów komunalnych wydawane będą w obligacyach komunalnych, których sprzedaż oddać musi pożyczający w komis Bankowi krajowemu za cenę, jaką Bank sam otrzymać zdoła, i po potrąceniu z niéj zaliczenia, wypłaconego biorącemu pożyczkę wraz z kosztami sprzedaży. Od pożyczek tych zatrzymywaném będzie 3% wypożyczonéj sumy, jako specyalna i nieoprocentowana rezerwa na cały czas ($20\frac{1}{2}$ lat) trwania pożyczek, procent zaś wynosić będzie

5 od sta rocznie, a $^1/_8$ % tytułem zwrotu kosztów administracyi; prowizya zwłoki wynosić będzie przy 3ch miesięcznéj zaległości 6 od sta rocznie, przy dłuższéj zaległości 9 od sta rocznie.

Takie pożyczki zaciągać będą mogły i stowarzyszenia pod warunkami w przytoczonych poniżéj paragrafach „Przepisów“ określonymi, jak następuje:

„§. 31. Kasa oszczędności, kasa pożyczkowa gminna lub powiatowa, stowarzyszenie zaliczkowe i inne oparte na ustawie z dnia 9. kwietnia 1873 oraz koło kredytowe (§. 3. lit. B. ustęp *f.* i §. 40. statutu Bankowego) pragnąc zaciągnąć od Banku pożyczkę w obligacyach komunalnych 1éj emisyi, czyni do jego Dyrekcyi odpowiednie podanie, do którego winny być dołączone:

a) w razie zaciągania pożyczki za solidarném poręczeniem powiatu, wierzytelny odpis uchwały Rady powiatowéj, wydanéj w sposób wskazany w §. 19. wraz z dowodami, w tymże §fie wymienionymi; w razie zaś zaciągania pożyczki za solidarnem poręczeniem gminy, wierzytelny odpis uchwały Rady gminnéj, wydanéj w sposób wskazany w §. 25. wraz z dowodami w tymże §-fie wymienionemi.

Uchwała Rady powiatowéj lub Rady gminnéj wyrażać winna upoważnienie do solidarnego poręczenia imieniem powiatu lub gminy względem Banku krajowego za instytucyą zaciągającą pożyczkę od tegoż Banku w obligacyach komunalnych 1széj emisyi, w cyfrze ściśle oznaczonéj, pod warunkami wymienionemi w niniejszych przepisach, wskazując zarazem, kto będzie władnym imieniem powiatu lub gminy do aktu pożyczkowego przystąpić i w tymże akcie za udzielaną pożyczkę z procentami i należnościami dodatkowemi Bankowi w imieniu powiatu lub gminy solidarnie poręczyć.

b) statut, na podstawie którego instytucya istnieje, ewentualnie z wierzytelnym wyciągiem z sądowego rejestru Stowarzyszeń;

c) sprawozdanie, bilans i zamknięcie rachunków z najbliższego okresu rachunkowego swych działań;

d) stan swych rachunków z ostatniego miesiąca (bilans surowy), wykazujący wysokość i rodzaj funduszów obcych, wprowadzonych w obrót i określenie stosunku prawnego instytucyi z jéj wierzycielami;

e) nadto Stowarzyszenie zarobkowe lub gospodarcze, istniejące na zasadzie ustawy z dnia 9. kwietnia 1873, złożyć winno spis swych członków, z wymienieniem, jaka jest wysokość wkładu i jaka wysokość danéj poręki przez każdego z nich;

f) wreszcie wszystkie wyjaśnienia, jakieby przez Dyrekcyą Banku zostały zażądane.

§. 32. Po rozpoznaniu dowodów wymienionych w paragrafie poprzedzającym, Dyrekcya Banku przeszle zarządowi instytucyi, żądającéj udzielenia pożyczki, promesę pożyczkową, oznaczającą wysokość téjże pożyczki i wskazującą warunki, jakie przed jéj odebraniem spełnione być mają. — Po otrzymaniu téj promesy zarząd rzeczonéj instytucyi sporządzi skrypt dłużny w formie notaryalnéj (§. 21. przepisów), spisany wedle wzoru dostarczonego przez Dyrekcyą Banku. W akcie tym prezes Rady powiatowéj lub jego Zastępca i dwóch członków Wydziału powiatowego, (jeżeli pożyczka jest zaciąganą ze solidarném poręczeniem powiatu), a Naczelnik gminy, jeden z asesorów lub przysiężnych i dwóch radnych (gdy pożyczka jest zaciąganą za solidarném poręczem gminy) przyjmą imieniem powiatu lub gminy zobowiązanie solidarnéj odpowiedzialności względem Banku krajowego za przyobiecaną pożyczkę z procentami i wszelkiemi opłatami dodatkowemi, mającemi ciężyć na instytucyi zaciągającéj pożyczkę. Zarazem ma być w formie prawnéj uznaném, że w razie sporu wykaz zaległości sporządzony przez Dyrekcyą Banku krajowego, a poświadczony przez Wydział krajowy poczytywanym być ma za pełny dowód egzekwowanéj sumy, żaden przeto zarzut lub spór o jéj wysokość podnoszony ze strony bądź instytucyi dłużnéj, bądź instytucyi solidarnie za dług odpowiadającéj, nie będzie mógł ani wstrzymać ani opóźnić kroków egzekucyjnych, rozwijanych bądź w drodze sądowéj bądź drodze administracyjnéj. Podpisy reprezentantów gminy na akcie pożyczkowym stwierdzone być winny przez wyciśnięcie na nim pieczęci gminnéj.

Przepisy §§. 21. i 27. mieć będą zastosowanie do pożyczek udzielanych przez Bank na skutek zażądań, o jakich mowa w §. 25. z tą jedynie różnicą, że zaliczenia i wypłata waluty pożyczek czynione będą wprost zarządom instytucyi pożyczkę zaciągających.

§. 33. Niezwłocznie po wypłaceniu przez Bank całéj waluty udzielanéj pożyczki, Dyrekcya Banku przeszle zarządowi instytucyi, która pożyczkę otrzymała, obrachunek, o jakim mowa w §. 22. wraz z planem umorzenia téjże pożyczki. Drugi egzemplarz tego obrachunku i tego planu Dyrekcya Banku przeszle Radzie powiatowéj lub gminnéj, która za pożyczkę solidarnie poręczyła. Trzeci wreszcie egzemplarz tego obrachunku i tego planu Dyrekcya Banku przeszle dla wiadomości: Wydziałowi krajowemu w razie poręczenia pożyczki przez powiat, a Radzie powiatowéj w razie poręczenia pożyczki przez gminę.

§. 34. Instytucya otrzymująca pożyczkę będzie w obowiązku w każdym z terminów oznaczonych w akcie pożyczkowym uiszczać w kasie Banku krajowego we Lwowie własnym kosztem ratę przypadającą na spłatę zapożyczonego kapitału, na przynależny procent i na wszelkie dodatkowe należności w tymże terminie wymagalne; a nadto składać stempel wedle skali II. do kwitu na odbiór téj raty przez Bank wy-

stawić się mającego. W razie opóźnienia zapłaty w oznaczonym terminie, jednocześnie z uiszczeniem dopuszczonéj zaległości ma być uiszczona prowizya zwłoki oznaczona w §. 18.

§. 35. W razie dopuszczenia zaległości w uiszczeniu którejkolwiek półrocznéj raty, Dyrekcya Banku wezwie zarząd instytucyi zalegającéj o niezwłoczne zapłacenie zaległości, a jednocześnie wezwie solidarnego poręczyciela, aby niezwłocznéj zapłaty dopilnował, lub z tytułu danego poręczenia zaległość Bankowi uiścił.

Gdyby pomimo tych wezwań zaległość w ciągu trzech miesięcy po terminie uiszczoną nie została, w takim razie Dyrekcya Banku będzie władną rozwinąć w drodze egzekucyi wszelkie środki tak przeciw głównemu dłużnikowi, jak i poręczycielom."

Wydaje nam się, że warunki te, jak to już Wydział Związku na posiedzeniu dnia 27. z. m. orzekł nie mogą stowarzyszeniom odpowiadać. Nie tylko bowiem poręka powiatu lub gminy dla stowarzyszenia nie jest wygodną, a we wielu wypadkach nawet nieprzystępną, ale nadto koszta zaciągnięcia pożyczki, strata nieokreślona na kursie obligacyi komunalnych, strata w procentach od kaucyi pozostałéj, wreszcie samo oprocentowanie $5\frac{1}{4}$ % od wartości nominalnéj, co ewentualnie znacznie przeniesie 6% od kwoty zaliczonéj, jest warunkiem dla towarzystw cokolwiek zamożniejszych i oględniejszych — wprost nieprzystępnym.

Na ostatniém posiedzeniu Rady Nadzorczéj Banku zastanawiano się również nad „przepisami o udzieleniu „przez Bank krajowy pożyczek w listach zastawnych „1go okresu". Nie wchodzimy w ocenę, o ile projektowany sposób przez Dyrekcyą prowadzenia interesu hipitecznego byłby dla stron pożyczających korzystny, zwłaszcza, że projekt dyrekcyjny w Radzie się nie utrzymał, wszakże dla zanotowania faktu podajemy rozdział trzeci tych przepisów: „O kredycie rzeczo„wym ułatwianym przez Bank krajowy w sposób pośre„dni" w dosłownem jego brzmieniu:

„§. 13. Właścicielom osad i realności ziemskich, jak niemniéj nieruchomości miejskich, którzy w myśl przepisów zamieszczonych w rozdziale poprzedzającym nie są dopuszczeni do otrzymywania bezpośrednio od Banku krajowego pożyczek hipotecznych w listach zastawnych 1. okresu, tenże Bank będzie ułatwiać kredyt rzeczowy w sposób pośredni. W tym celu zostaje on upoważnionym udzielać pożyczki hipoteczne w listach zastawnych 1. okresu Instytucyom, które zechcą przyjąć na siebie warunki i obowiązki, określone w §§. następujących, mianowicie zaś tym, które wymienia §. 3. lit. B. ust. e) i f) statutu bankowego, o ile nabędą prawo do przywilejów, określonych rozporządzeniem ministeryalném z 28. października 1865. l. 110. dz. u. p. przez dopełnienie warunków, od jakich rozporządzenie to korzystanie z tych przywilejów czyni zawisłém.

§. 14. Każda ze wzmiankowanych instytucyi, już w kraju istniejących, jak niemniéj każde w przyszłości powstające stowarzyszenie, oparte na ustawie z dnia 9. kwietnia 1873., a tém samém także podchodzące pod przepis §. 3. lit. B. ust. e) i f) statutu bankowego i które nabyło przywileje roz. min., w poprzedzającym paragrafie wzmiankowanego, może z przepisu §. poprzedzającego korzystać nie inaczéj, jak po wyjednaniu zgodzenia się Dyrekcyi Banku krajowego na sposób i warunki, wedle których działać zamierza. W celu przeto uzyskania tego zgodzenia się przedewszystkiem winno przedstawić rzeczonéj Dyrekcyi:

a) statut, na mocy którego istnieje,

b) sprawozdanie i bilans z roku ubiegłego,

c) wszelkie objaśnienia dowodami poparte, przez Dyrekcyą Banku krajowego zażądane — i

d) projekt regulaminu, wedle którego kredyt rzeczowy udzielać zamierza. Dyrekcya Banku władną jest zażądać, aby do zaprojektowanego regulaminu zostały wprowadzone zmiany, jakie wskaże i od zgodzenia się Instytucyi, projekt przedstawiającéj, na te zmiany uczynić zależném swą decyzyą. Władna jest także bez poprzedniego rozpoznawania tego projektu wniosek Instytucyi pozostawić bez skutku. Decyzya przyjmująca, lub pozostawiająca bez skutku żądanie ze strony wzmiankowanéj Instytucyi wniesione, wydaną będzie przez Dyrekcyę Banku krajowego bez przytaczania powodów, na których została oparta.

§. 15. Wzmiankowany regulamin powinien uwzględniać warunki ekonomiczne danéj miejscowości (jednego, lub kilku sąsiednich powiatów), istniejące w niéj zwyczaje w rzeczy kredytu, stopień pracowitości mieszkańców i łatwości opłacania rat od udzielanych pożyczek i do tych danych stosować termina, jak niemniéj wysokość rat, w których udzielona pożyczka ma być od dłużnika ściąganą. Każdy wszakże regulamin winien mieścić w sobie warunki następujące:

a) że Instytucya udzielać będzie pożyczkę hipoteczną wprost od siebie i na swój własny rachunek, gotowizną bez żadnych potrącań z kapitału, i w sumie okrągłéj, zakończonéj na zero;

b) że otrzymujący pożyczkę będzie w obowiązku zwrócić kapitał w tylu ratach, ile Instytucya, w akcie pożyczkowym wskaże; — terminy zaś spłaty tych rat mogą być półroczne, lub krótsze;

c) że składki jednorazowe na fundusz rezerwowy, ściągane od zaciągających dług, nie mogą być wyższemi nad te, jakie oznacza §. 4. niniejszych przepisów i winny być na korzyść składającego potrącane w taki sam sposób, jaki jest wskazany przez tenże §.;

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Kwiecień 1883.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Udziały (z końcem miesiąca) zł.	ct	Fundusz rezerwowy (z końcem miesiąca) zł.	ct	Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca zł.	ct	Włożono w ciągu miesiąca zł.	ct	Wyjęto w ciągu miesiąca zł.	ct	Stan z końcem miesiąca zł.	ct	Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca zł.	ct	Zaciągnięte w ciągu miesiąca zł.	ct	Spłacone w ciągu miesiąca zł.	ct	Stan z końcem miesiąca zł.	ct
Bełzie	3362	.	60	.	.	.	1112	50	.	.	1112	50	.	.	.	.	.	.	.	.
Birczy	11101	21	1474	73	12868	36	4635	79	3842	41	13661	74	45866	.	13115	.	12635	.	46346	.
Bołszowc. Kasa zal.	2535	40	344	.	1778	52	37	.	380	.	1435	52	4500	.	.	.	300	.	4200	.
Bochni	24248	59	2277	63	47115	61	2348	78	816	.	48648	39	42129	76	12563	83	10112	.	44581	59
Bóbrce	3973	44	986	38	10431	48	357	90	373	61	10415	77	9300	.	3500	.	2750	.	10050	.
Brodach Cr. Vor.	48884	71	4018	03	52363	83	9521	03	15602	06	46282	80	21171	44	9525	.	6473	44	24223	.
Busku Tow. zal.	4362	02	142	99	5225	75	3355	.	1682	50	6898	25	6923	89	1650	.	2250	.	6323	89
„ Tow. kred.	52482	76	4634	50	25797	37	3137	56	2420	35	26514	58	8755	.	4530	.	3460	.	9825	.
„ Vorsch.Cas.	31010	04	823	.	15510	64	1670	.	2308	98	14871	66	12320	.	2961	.	3645	.	11636	.
Cieszanowie	26573	95	1807	91	39982	.	11404	98	3873	68	47513	30	.	.	.	.	.	.	.	.
Dąbrowej	52559	03	14239	61	.	.	.	.	.	.	.	.	171294	79	10111	49	11013	54	170392	74
Delatynie	10251	19	1479	95	6586	47	58	50	16	68	6628	29	14383	56	1524	.	1445	.	14462	56
Dobromilu	9852	62	547	09	10431	10	1320	85	893	5	10858	90	1000	.	.	.	.	.	1000	.
Drohobyczu	20458	06	2998	12	55969	04	11243	51	3975	37	63237	18	33887	14	5870	.	7933	99	31823	15
Glinianach zal.	82458	01	7215	62	123795	2	6712	58	2833	31	127674	29	46465	.	8150	.	8030	.	47585	.
„ kred.	5421	45	308	.	4753	98	1492	20	370	21	5875	97	.	.	.	.	.	.	.	.
Gorlicach zal.	56054	09	7857	71	107008	64	6605	51	28047	07	85567	09	54631	44	19245	.	17105	87	56770	57
Jaryczowie n. zal.	922	19	236	67	1076	75	.	.	.	.	1076	75	760	.	500	.	50	.	1210	.
„ n. kr.	23502	83	2334	89	7053	93	3173	80	3751	.	6476	73	7430	.	3690	.	3220	.	7909	.
Jaworowie	7810	92	502	10	31776	50	5168	64	2662	61	34282	53	5000	.	2000	.	3000	.	4000	.
Jeziernéj T. kred.	6744	.	118		1232	.	.	.	100	.	1132	.	5500	.	1900	.	.	.	7600	.
Jordanowie zal.	3065	9	554	25	28317	77	3502	25	530	89	31469	13	.	.	.	.	.	.	.	.
Kamionce strum. Tow. zal.	35790	14	2496	26	23758	.	9032	.	8482	.	24308	.	24775	.	8575	.	8580	.	24770	.
„ „ Sp. poż.	18672	24	667	73	15468	.	2303	.	1646	.	16125	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ „ Kas. wsp.	6671	53	105	.	1160	.	1790	66	.	.	2950	66	.	.	.	.	.	.	.	.
Kańczudze zal.	2887	75	301	94	2625	76	920	01	794	12	2751	65	5000	.	.	.	200	.	4800	.
Kolbuszowéj zal.	5929	.	941	.	6876	64	2456	.	.	.	9332	.	4050	.	.	.	.	.	4050	.
Komarnie	11420	25	1678	80	49099	71	1171	40	1065	38	49205	73	1500	.	.	.	.	.	1500	.
Krakowcu	7110	2	619	.	7115	42	110	22	55	.	7170	64	12300	.	.	.	.	.	12300	.
Krakowie	53219	85	551	06	86454	60	4668	.	3173	89	87948	71	15323	.	7430	.	7929	.	14824	.
Krynicy Wz. pom.	5332	60	527	.	17730	44	1080	54	1070	.	17740	96	7000	.	.	.	.	.	7000	.
Kulikowie zal.	4323	99	458	65	2160	66	265	.	.	.	2425	66	12700	.	1050	.	600	.	13150	.
Limanowéj	33750	51	4068	05	69148	65	19480	25	10728	86	77900	04	30035	42	3698	.	8422	.	25311	42
„ Tow. ochr. wł. ziem.	11084	96	1038	22	7536	65	681	13	364	74	7853	04	1408	48	2685	.	1408	48	2685	.
Lwowie Tow. zal.	161847	48	14440	.	495070	12	60445	51	67628	.	487887	63	131662	.	88838	50	55442	.	165058	50
„ Tow. wz. kr.	14957	13	1069	25	69727	52	5273	98	10789	15	64212	35	10620	.	6170	.	5085	.	11705	.
„ T. urz. p.	27551	20	1295	23	16381	07	1090	68	511	14	16960	61	17200	.	500	.	.	.	17700	.
„ T. esk i z.	22480	.	1020	29	39975	45	4972	90	4828	57	40119	78	22287	66	4084	03	8062	97	18308	72
Łańcucie	35368	90	16221	.	173170	81	8301	80	5279	53	176193	08	25500	.	.	.	1300	.	24200	.
Makowie	12570	25	2217	78	70010	64	3216	25	1726	69	71500	20	.	.	.	.	.	.	.	.
Maryampolu	3663	53	411	26	2964	01	498	65	42	70	3419	96	4000	.	.	.	.	.	4000	.
Mielcu	12306	66	2518	96	47733	71	2024	.	1681	95	48075	76	380	.		.	380	.	1500	.
„ T. o. wł. z.	21344	96	545	60	.	.	.	.	.	.	.	.	32750	93	5980	.	1500	.	37230	93
Milówce	6148	70	786	97	15380	20	299	49	614	92	15072	77	1500	.	.	.	.	.	.	.
Nadwórnie	3129	90	234	62	1726	59	784	55	73	.	2438	14	6900	.	.	.	100	.	6800	.
Now. Sączu zal.	35831	61	8308	97	135867	33	5457	25	7119	82	134204	75	10500	.	3000	.	.	.	13500	
„ zastaw.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	9329	82	3872	95	2555	72	10647	05
Oświęcimie	9849	75	857	71	20895	16	2229	.	1026	70	22097	46	.	.	.	.	.	.	.	.
Pomorzanach	18362	36	1109	86	19045	.	5544	.	5324	.	19265	.	12633	.	2945	.	3250	.	13228	.
Przemyślanach	8295	44	3470	31	26591	79	1835		146	57	28280	22	13400	.	.	.	200	.	13200	.
Przemyślu rolne	44290	92	8431	63	134764	83	9309	99	7599	43	136475	39	49094	.	15880	.	14220	.	50754	.
Radomyślu T. o. i pł.	1732	76	395	22	4129	43	277	30	162	73	4244	.	5760	.	.	.	.	.	5760	.

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek (z końcem miesiąca) zł.	ct.	Reszta pozycyi stanu biernego (z końcem miesiąca) zł.	ct.	Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca zł.	ct.	Spłacono w ciągu miesiąca zł.	ct.	Udzielono w ciągu miesiąca zł.	ct	Stan z końcem miesiąca zł.	ct.	Koszta założ. ruchomości i adm. (z końcem miesiąca) zł.	ct	Reszta pozycyi stanu czynnego (z końcem miesiąca) zł.	ct.	Gotówka (z końcem miesiąca) zł.	ct.
Bełzie	165	98	12	71	.	.	59	58	2315	44	2255	36	611	65	25	79	1819	89
Birczy	2532	38	968	44	71486	.	12123	.	12667	.	72030	.	1072	27	2192	37	789	86
Bołszowc. Kasa zal.	168	37	27	57	9780	60	1754	33	1195	.	9221	27	493	20	26	03	243	40
Bochni	3247	08	1016	53	110311	48	25630	86	31422	66	116103	28	1240	66	5297	72	1378	15
Bóbrce	350	29	280	64	24666	11	2592	25	3095	.	25168	86	312	10	.	.	575	56
Brodach Cr. Vor.	4993	89	2311	16	130390	03	17156	94	14124	42	127357	51	738	67	1783	09	834	32
Busku Tow. zal.	660	72	.	.	18067	30	1693	59	1749	31	18123	02	916	58	204	28	1143	99
„ Tow. kred.	.	.	1631	67	84948	77	7269	57	9955	80	87635	.	2163	49	4210	88	1079	14
„ Vorsch.Cas.	3989	77	306	75	58288	37	4467	32	4628	11	58449	16	3448	61	593	54	145	91
Cieszanowie	1497	45	651	18	70082	50	6500	55	5473	20	69055	15	482	59	1791	73	6714	32
Dąbrowej	5048	56	7131	57	230772	93	5707	90	3628	.	228693	03	587	46	19462	93	628	09
Delatynie	6218	38	427	25	32049	30	2841	56	2152	.	31959	74	2828	46	4431	80	247	62
Dobromilu	1191	36	59	65	22262	68	736	.	1630	.	23156	16	274	66	57	44	21	36
Drohobyczu	840	62	938	79	108324	78	23658	77	26164	23	110830	24	2409	09	3942	21	3114	38
Glinianach zal.	12841	29	4256	29	275421	46	6866	56	9859	09	278413	99	1783	76	1101	64	731	11
„ kred.	897	87	.	.	10569	67	1287	38	1620	.	10902	29	584	40	.	.	1016	60
Gorlicach zal.	4267	95	6674	95	189246	64	30613	14	39961	05	179898	73	2459	42	33307	93	1526	27
Jaryczowie n. zal.	366	25	164	18	2317	68	165	10	1124	.	3276	58	313	01	379	97	7	48
„ n. kr.	909	82	2279	65	39066	4	1976	65	2218	12	39307	51	795	27	2390	78	910	36
Jaworowie	1432	14	126	21	43530	44	9912	42	11125	.	44743	2	391	55	.	.	2999	33
Jeziernéj T. kred.	1119	47	173	42	12442	30	1189	.	3490	.	14743	30	1048	59	513	.	382	.
Jordanowie zal.	5041	73	.	.	45507	58	822	82	2541	.	47225	76	50	47	22	18	2269	37
Kamionce strum. Tow. zal.	375	46	.	.	94249	69	10748	12	5861	66	89363	23	.	.	.	.	222	32
„ „ Sp. poż.	2698	81	229	83	35725	80	3928	36	3901	02	35698	46	1475	35	2	13	1217	67
„ „ Kas. wsp.	784	21	53	77	4818	56	481	3	5183	.	9520	53	661	15	168	9	215	40
Kańczudze zal.	625	47	439	79	11292	68	389	25	255	.	11158	43	5	61	605	66	36	90
Kolbuszowéj zal.	2549	50	435	03	18965	50	1280	.	3280	.	20965	50	546	37	728	29	997	01
Komarnie	7396	73	2456	43	71350	70	4674	34	4875	.	71551	36	1102	80	957	33	46	45
Krakowcu	1009	76	209	34	25578	55	1843	30	3557	.	27292	25	501	32	542	77	82	42
Krakowie	6334	14	2493	07	151976	31	30701	79	31999	.	153273	52	2684	81	8319	92	1092	58
Krynicy Wz. pom.	1592	87	75	97	31745	80	1537	50	1130	.	31467	64	654	57	31	27	115	92
Kulikowie zal.	577	35	265	86	19272	26	1267	.	1976	.	19981	26	416	30	278	41	525	54
Limanowéj	2233	39	1267	18	137677	42	6094	26	10859	13	142442	29	1800	43	189	13	98	74
„ Tow. ochr. wł. ziem.	1332	99	85	88	17521	04	.	.	1800	26	19321	30	465	98	4292	81	.	.
Lwowie Tow. zal.	13914	55	.	.	769741	96	231578	20	262048	81	800212	57	10590	39	31775	32	569	88
„ Tow. wz. kr.	2480	36	191	07	94186	98	24633	35	20313	15	89866	78	1788	25	2434	87	525	26
„ T. urz. p.	1960	38	10	09	61315	83	8249	20	9459	.	62525	63	1090	20	1459	59	402	09
„ T. esk i z.	2111	72	1612	34	84005	95	15122	30	11420	45	80304	11	1329	81	1893	99	2124	95
Łańcucie	4711	40	6634	96	247817	91	4907	19	4565	.	247475	72	825	.	10084	20	4944	42
Makowie	6986	77	1111	76	82873	88	4959	13	9767	08	87681	83	1036	78	3362	60	2305	55
Maryampolu	262	92	656	35	11616	.	812	.	1066	.	11870	.	165	43	209	18	169	41
Mielcu	2363	59	2481	16	60848	18	1483	.	4336	.	63701	18	522	63	3168	29	354	03
„ T. o. wł. z.	2318	56	51	20	54723	.	1909	.	7350	.	60164	.	774	69	500	.	52	56
Milówce	250	61	.	.	23367	06	1858	56	1909	.	23417	50	299	87	31	54	10	14
Nadwórnie	448	49	40	95	11073	67	272	51	1410	.	12211	16	421	4	245	95	213	95
Now. Sączu zal.	5195	36	1474	30	187682	82	8083	86	13293	09	192892	05	1505	91	779	61	3337	42
„ zastaw.	451	80	6	.	8637	.	2431	.	3814	.	10020	.	425	46	659	39	.	.
Oświęcimie	1371	95	1636	07	31718	.	8248	.	9017	.	32487	.	224	99	769	77	2331	17
Pomorzanach	3721	11	554	47	49396	39	5572	.	5384		49208	39	1940	91	1992	07	3099	43
Przemyślanach	2332	57	.	.	50658	24	1572	47	3910	.	52995	77	1275	89	1167	29	139	59
Przemyślu rolne	8081	67	3636	92	238561	16	60153	16	70083	.	248491	.	470	.	2601	11	108	42
Radomyślu T. o. i pł.	535	98	64	91	12201	72	2372	16	2293	.	12122	56	207	36	90	58	312	37

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Kwiecień 1883.

Tow. zaliczkowe w	Stan bierny																			
	Udziały		Fundusz rezerwowy		Wkładki oszczędności								Pożyczki zaciągnięte							
					Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca	
	z końcem miesiąca																			
	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
Radziechowie	18588	92	4721	.	63227	46	5658	51	4858	15	64077	82	19500	.	6000	.	3000	.	22500	.
Rudkach	11656	75	2257	04	41920	27	808	63	2254	27	40474	63	1712	70	414	84	.	.	2127	54
Sieniawie zalicz.	4132	62	775	17	22063	98	2645	.	8169	36	16539	62	6000	.	.	.	.	.	6000	.
„ kred.	3870	94	931	60	18400	68	602	.	743	41	18259	27	1925	.	1500	.	1000	.	2425	.
Skałacie	1862	91	531	8	303	65	.	.	.	.	303	65	5100	.	1000	.	.	.	6100	.
„ Cr. Ver.	3041	50	127	.	.	.	450	.	.	.	450	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sokalu	14870	58	1881	98	89540	38	3402	92	343	80	92599	50	16431	50	.	.	500	.	15931	50
„ Tow. kr.	16065	.	831	80	6332	97	1688	.	1269	45	6751	52	9769	.	3095	.	3992	.	8872	.
Stryju	14293	91	1065	06	27396	50	2500	25	2248	53	27648	22	8400	.	.	.	.	.	8400	.
„ Tow kr.	14113	41	1131	.	54185	37	2512	.	3142	12	53555	25	7740	.	5250	.	5090	.	7300	.
Tyśmienicy	14948	65	3465	41	27724	26	140	.	459	29	27404	97	3909	26	.	.	.	.	3909	26
Zakliczynie	7799	20	912	82	7001	54	240	.	.	.	7241	54	15800	.	2000	.	450	.	17350	.
Zborowie	2066	10	387	94	5993	87	785	35	351	02	6428	20	6000	.	2000	.	300	.	7700	.
Złoczowie T. zal.	19998	17	4152	40	81584	12	8749	89	4958	48	85375	53	1500		.	.	.	.	1500	.
Złoczowie Kasa z.	2030	.	196	.	567	.	.	.	.	.	567	.	1300	.	.	.	.	.	1300	.
Żółkwi Tow. kr.	28527	52	1532	90	22101	84	4480	.	6586	.	19995	84	3447	.	2698	52	1649	52	4496	.

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek		Reszta pozycyi stanu biernego		Stan czynny													
					Pożyczki udzielone								Koszta założ. ruchomości i adm.		Reszta pozycyi stanu czynnego		Go ówka	
					Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca							
	z końcem miesiąca												z końcem miesiąca					
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Radziechowie	3407	72	3777	10	108918	70	8280	68	9787	87	110425	89	976	13	2704	76	2965	78
Rudkach	3550	47	.	.	57454	92	4297	80	5995	.	59152	16	686	58	161	20	66	49
Sieniawie zalicz.	5033	71	950	38	26496	46	1837	92	2230	.	26888	54	4152	18	1622	19	768	59
„ kred.	1620	76	372	49	25420	70	1972	30	1700	.	25148	40	369	42	720	10	1242	14
Skałacie	115	22	117	69	7468	7	256	29	600	.	7821	83	210	19	302	66	695	87
„ Cr. Ver.	300	21	.	.	.	.	137	.	3725	.	3588	.	271	48	.	.	59	22
Sokalu	.	.	6757	30	118940	07	966	75	1383	.	119356	32	708	08	5562	67	6413	79
„ Tow. kr.	1749	10	1264	42	31976	06	2943	60	1975	.	31007	46	2527	42	990	.	1068	96
Stryju	1966	56	208	52	48661	19	3682	33	5623	.	50601	86	682	14	463	14	1830	13
„ Tow kr.	3189	20	275	.	77065	56	16209	83	15193	61	76049	34	750	97	1212	.	1551	55
Tyśmienicy	1377	26	1470	77	42291	.	1522	.	1034	.	41803	.	518	67	9127	69	1127	6
Zakliczynie	717	77	.	.	30756	.	1909	50	4322	.	33168	50	359	37	448	53	44	93
Zborowie	345	45	70	25	14565	96	1092	44	2163	.	15636	52	205	06	100	.	1056	41
Złoczowie T. zal.	6991	25	73	65	109283	63	6168	13	7529	.	110644	50	2314	95	50	.	5081	55
Złoczowie Kasa z.	382	22	25	53	3864	40	599	17	510	.	3775	23	489	85	32	2	203	65
Żółkwi Tow. kr.	4583	28	535	18	54599	87	5594	94	6733	40	55738	33	2484	99	84	24	1085	70

Uwaga. Umieszczamy rachunki tylko tych towarzystw, które nam je najpóźniej do 15. bm. w formie przez nas wskazanéj przysłały.

d) że tytułem procentu, opłat na koszta administracyi i wszelkich innych wydatków, oczekujących Instytucyą, która pożyczkę udziela, nie może być ani żądana, ani ściągana suma, przewyższająca 8% w stosunku rocznym, od kapitału przez dłużnika gotowizna tytułem pożyczki, otrzymanego;

e) że w razie uchybienia zapłaty któréjkolwiek raty bądź na kapitał, bądź na procent otrzymujący pożyczkę, będzie obowiązanym do opłacenia na rzecz Instytucyi, pożyczkę tę wydającéj, procentów zwłoki w takiéj jedynie wysokości i wedle takich zasad, jakie są oznaczone w §. 6. niniejszych przepisów;

f) że akta dłużne, poświadczające zaciągnięcie pożyczki, mają być przez dłużnika zeznane notaryalnie, wedle wzoru dla wszystkich tego rodzaju pożyczek przez Bank krajowy ułożonego; na podstawie zaś aktu dłużnego wypożyczony kapitał z procentami ma być hipotecznie zabezpieczony;

g) że pożyczki udzielane być mogą do wysokości pierwszéj połowy wartości przedmiotu, na którym będą hipotecznie zabezpieczone, że wartość tę oznaczać będzie zarząd Instytucyi pożyczkę udzielającéj, stosując się pod tym względem do własnego statutu, w żadnym przecież razie nie przechodząc granic, zakreślonych dla pożyczek hipotecznych przez §§. 11. i 12. niniejszych przepisów;

h) że przy udzielaniu pożyczek hipotecznych dopilnowaném będzie wykonanie przepisu §. 8., zastrzegającego ubezpieczanie budynków od ognia;

i) że wreszcie, Instytucya co do wszystkich swych działań w zakresie udzielanych przez siebie pożyczek hipotecznych, poddaną zostanie nadzorowi komisarza, którego Wydział krajowy dla niéj ustanowi. Nadzór ten wykonywanym być ma odpowiednio do ustawy z dnia 24. kwietnia 1874 r. l. 48. dz. u. p.

§. 16. Każdéj instytucyi, która odpowiednio do dwóch poprzedzających §§. udzielać będzie pożyczki hipoteczne, Bank krajowy będzie nawzajem udzielać pożyczki hipoteczne w listach zastawnych 1go okresu, do wysokości hipotek, jakie instytucya na swą rzecz otrzymała.

Dobroć każdéj poszczególe hipoteki, przedstawianéj przez instytucyą, żądającą od Banku krajowego pożyczki w listach zastawnych 1go okresu, ocenia Dyrekcya tegoż Banku.

Bank krajowy udzielać będzie rzeczoną pożyczkę nie inaczéj, jak za jednoczesném oddaniem mu na kaucyą hipotek, przez instytucyą przedstawionych, a przez siebie za bezpieczne uznanych, i za hipoteczném uwidocznieniem téjże kaucyi.

Suma bowiem wszystkich pożyczek, przez Bank krajowy udzielonych, nie może być mniejszą od sumy wszystkich kaucyi przez instytucyą wystawionych; hipiteki zaś na kaucyą dane Bankowi krajowemu, będą zarazem stanowić zabezpieczenie pod względem spełnienia przez tenże Bank obowiązków, wynikających z emisyi listów zastawnych, w których rzeczona pożyczka została instytucyi udzieloną.

§. 17. Pożyczki o których mowa w §. poprzedzającym będą udzielane pod warunkami, wskazanymi dla wszystkich pożyczek hipotecznych, przez statut i przez regulamin Banku, jak niemniéj przez postanowienia rozdziału I. niniejszych przepisów.*)

Instytucya, pożyczkę otrzymująca, będzie w obowiązku czynić zadość obowiązkom, określonym w §. 5. i 6. rzeczonego rozdziału; obowiązkowi zaś wskazanemu w §. 4. tegoż rozdziału w tych jedynie razach, w których sama będzie od swych dłużników ściągać składki na fundusz rezerwowy i do wysokości tychże składek. Wszakże każda z tych instytucyi będzie w obowiązku przelewać do kasy Banku krajowego wszystkie fundusze, od swych dłużników ściągane na umorzenie, lub spłatę kapitału, przez siebie rozpożyczonego, niezwłocznie po ściągnięciu każdéj raty; — Bank zaś będzie te fundusze obracał na przyspieszenie umorzenia pożyczki, téjże instytucyi udzielonéj w sposób, przepisany w §. 51. swego regulaminu i odpowiednio do §. 5. niniejszych przepisów.

*) Warunki te co do kosztów pożyczki hipotecznéj są prawie analogiczne z warunkami pożyczek komunalnych. (Prz. R. „Zw.“)

§. 18. Instytucya zaciągająca pożyczkę odpowiednio do §. 16. jest za nią odpowiedzialną Bankowi krajowemu z całego swego majątku; jest przeto obowiązaną płacić przypadające w każdym terminie raty, bez względu na to, czy sama pościągała od swych dłużników fundusz na te raty dostateczny. Bank nie wdaje się bowiem w rozpoznawanie sposobu, w jakim ona ściąga należytości od swoich dłużników.

Wszelka natomiast korzyść pochodząca z różnicy pomiędzy procentem Bankowi krajowemu rocznie przez instytucyą opłacanym (4½ na procent i ¼% na koszta administracyi); — a procentem, jaki ona od swych dłużników w granicach zakreślonych przez §. 15 ust. *d.* będzie pobierać, stawać się będzie wyłączną téjże instytucyi korzyścią.

§. 19. W razie dopuszczenia zaległości w uiszczaniu rat od instytucyi Bankowi krajowemu przypadających, rozwinie on egzekucyą do całego jéj majątku. Do jéj zaś dłużników na podstawie przyjętych przez siebie kaucyi hipotecznych, zwróci się nie wcześniéj, jak w miesiąc po ogłoszeniu konkursu nad majątkiem wzmiankowanéj instytucyi, a więc w takim jedynie razie, gdyby ona nie czyniąc zadość swym zobowiązaniom, aż na ogłoszenie swéj upadłości się naraziła. Bank ściągnie wtedy od każdego jéj dłużnika to, czego on jeszcze nie spłacił saméj instytucyi upadłéj; — w tym zaś celu zastosuje doń środki egzekucyi admi-

nistracyjnéj, odpowiednio do ustawy z dnia 21. czerwca 1882.

§. 20. Dyrekcya Banku krajowego będzie w sprawozdaniach i bilansach wykazywać oddzielnie sumę udzielanych pożyczek na podstawie § 16. i sumę zaległości, jakieby od tychże pożyczek z końcem każdego roku do ściągnięcia pozostawały.

Taż Dyrekcya wydawać będzie instrukcye, jakich potrzeba okaże się przy wykonywaniu niniejszych przepisów. Każdą przecież z tychże instytucyi przedstawi niezwłocznie do wiadomości Wydziału krajowego".

Cały ten rozdział został przez Radę Nadzorczą odrzucony, a o toku dyskusyi i rezultacie narad w tym przedmiocie poucza nas urzędowy korespondent Wydziału krajowego do „Gazety Lwowskiéj", który pisze, jak następuje:

„Długą rozprawę wywołała kwestya, jakich organów pośredniczących użyć należy przy udzielaniu pożyczek włościańskich. Wniosek dyrekcyi Banku miał na myśli towarzystwa zaliczkowe i inne podobne stowarzyszenia, oparte na ustawie z r. 1873. Warunki określające to pośrednictwo musiałyby jednak albo utrudnić kredyt włościan, albo wystawić Bank na niebezpieczeństwo, że nie znajdzie gotowości do usług w instytucyach proponowanych. P. Marszałek krajowy najpiérw, a po nim wszyscy inni uczestnicy narady postawili tę kwestyą na szérszéj podstawie, traktowali ją nietylko ze stanowiska czysto finansowego, lecz także i społecznego. Pod jednym i drugim względem nasuwają się powiatowe organa autonomiczne jako z natury rzeczy powołane do pośredniczenia. Pod ich okiem kredyt włościański najprędzéj da się utrzymać w karbach ekonomicznych. Bank krajowy będzie miał najlepszą rękojmią, że pożyczki włościanom udzielone nie będą stanowiły lekkomyślnego zadłużania się, lecz tylko środek osiągnięcia celu, jaki Sejm wytknął téj instytucyi kredytowéj. Pożądaném jest bardzo, aby dla łatwiejszego i skuteczniejszego spełnienia téj misyi pośredniczącéj powstawały z inicyatywy Reprezentacyj powiatowych niejako w charakterze ich finansowych organów pomocniczych takie kasy pożyczkowe, kasy oszczędności i t. p. zakłady, jakie już w kilku powiatach obecnie istnieją.

Dyskusya osiągnęła cel swój, bo wykazała jednomyślność poglądów na tę kwestyą. Jednomyślność ta daje wszelką rękojmią, że myśl jest trafną i praktyczną, gdyż w naradzie brały udział osobistości, znające różne okolice kraju i patrzące z bliska na ustrój stosunków na prowincyi. Uzyskano tedy podstawę do szczegółowego opracowania warunków kredytu hipotecznego w Banku krajowym, co dokonaném zostanie przez Wydział krajowy jako organ powołany do tego w statucie bankowym".

Szanowni czytelnicy i Zarządy naszych stowarzyszeń wyrobią sobie zdanie o wartości i praktyczności wszystkich tych pomysłów, jak niemniéj o dobrych chęciach, które dla nas żywi dzisiejsze kierownictwo Banku, nas zaś uwolnią choćby od najumiarkowańszéj i najwięcéj przedmiotowéj krytyki, bo sfery, w tych sprawach dziś decydujące, a jeszcze więcéj ich oficyalni panegirycy niechętnie słuchają głosu nawet najżyczliwszego, widząc we wszystkiém, co z innego pochodzi obozu — tylko zawiść i niechęć.

Korespondencya.

(Z kraju.)

Korzystając z „ogórkowego sezonu" dla towarzystwa tak naszego, jak i wszystkich prowincyonalnych w téj porze roku, pozwalam sobie kilka słów uwagi nad obecną podjazdową walką, jaką rozpoczyna w tonie co raz wyraźniejszym prasa reakcyjna, a mianowicie „Czas" przeciwko towarzystwom.

Dla każdego człowieka pracującego, czy to dla swego własnego stanowiska, czy téż dla usamowolnienia jakiéjkolwiek warstwy naszego społeczeństwa, nie powinny były być niespodzianką wszelkie ataki ze strony tych sfer, które zawsze u nas uchodziły za jedynie uprzywilejowane do przodowania we wszytkiém tém, co z ich kierunkiem i ich interesem się zgadzało. Gdybyśmy przeszli wszystkie usiłowania na polu publiczném czy to pod względem oświaty, czy politycznym, czy ekonomicznym, sfery te mające pewne wpływy i środki, rozdzielały i używały ich względem reszty społeczeństwa tak tylko, aby dać uczuć temu społeczeństwu swoją moc — znaczenie i łaskę — ale broń Boże, aby nie dopuścić do chodzenia bez paska, bo naturalnie wtedy to znaczenie zupełnieby runąć musiało. Nie dotykam innych usiłowań, ale gdy się obejrzę w tył do daty piérwszych naszych usiłowań o założenie sieci towarzystw zarobkowo-gospodarczych, za pomocą których chcieliśmy podźwignąć stan średni i wyrwać naszego chłopa z rąk lichwy — nie tylko nie widzę w szeregu lat kilkunastu najmniejszego poparcia od tak zwanych przewodników téj części naszego kraju, ale coraz wyraźniéj, w miarę wzrastających rezultatów pracy naszéj i naturalnego z téj pracy wynikającego wpływu naszego, występuje zawiść i chęć wcale niemoralna, podkopania zaufania u publiczności do towarzystw zaliczkowych.

Nie twierdzę przez to, abym chciał widzieć jakąś adoracyą dla działań naszych towarzystw, nie zasłużyły sobie one na bezwzględne uwielbienie ze strony tych co „czołem" być chcą, a bez czoła nad powstrzymaniem wszelkiego postępu pracują, ale nie mogę nie ubolewać nad godném potępienia afiszowaniem się z niechęcią i zawiścią dla instytucyi, którym przewodzą ludzie, chcący na każdym

polu życia publicznego ze swych praw korzystać. Dziwne pojęcie rzeczy i spraw krajowych! Jeżeli wolno urzędnikowi rządowemu, urzędnikowi władzy autonomicznéj zachować i spełniać wszelkie obowiązki, jako obywatelowi kraju, dla czego ma to być wzbronioném tym ludziom, którzy bąć co bąć położyli pewne zasługi na polu publicznego dobra, i za którymi przemawia już pewna doniosłość wartości ich pracy? Na to pytanie nie umiałby odpowiedzieć niejeden z tych panów, którzy żywią ku naszéj pracy niechęć, a tém mniéj ów korespondent do „Czasu“, który nie mogąc strawić waszego udziału we Lwowie w życiu publiczném, gotów jest rzucić kamieniem na wszystkie towarzystwa w kraju i przedstawić je jako wrogo usposobione przeciw wszelkim usiłowaniom, które pochodzą ze strony władz autonomicznych. Ja przynajmniéj, z artykułów w „Czasie“ o rezultatach subskrypcyi na pożyczkę krajową to wrażenie odniosłem i widzę się spowodowanym najsilniéj przeciw temu wystąpić. Zarzucono „Związkowi“, względnie jego redaktorowi, że zachęcał inne towarzystwa, aby w obec powierzenia zbiérania subskrypcyi Wydziałom powiatowym, zachowały się nieprzyjaźnie, — gdzie takie zachęcanie wyczytał ów współpracownik „Czasu“? niewiem, — bo że redakcya wytknęła Wydziałowi krajowemu niewłaściwość pominięcia towarzystw przy zbiéraniu subskrypcyi, to jeszcze nie jest wina; — że powątpiewała o kursie obligacyi pożyczki krajowéj, to wolno było każdemu przypuszczać, kto się nie opiérał na ofertach kilku instytucyi, subskrybujących z góry całą prawie pożyczkę, a kto patrzał na stosunki ogólne w kraju, ten miał prawo nawet podobne przypuszczenia stawiać. Że redakcya „Związku“ nie miała nawet intencyi zachęcania towarzystw zaliczkowych do przeszkadzania subskrypcyi, dowodzi najlepiéj, iż niektóre towarzystwa w zastępstwie Wydziałów powiatowych subskrybowały u siebie jak np. Towarzystwo zaliczkowe w Gorlicach, które na bardzo krótki czas wezwane do téj czynności, nie mogło zaagitować, i dla tego tylko tak skromną cyfrę tysiąca zł. subskrybcyi przyjęło.

Ale szanownemu korespondentowi, będącemu tłumaczem uczuć pewnych sfer dla towarzystw zaliczkowych, nie o to bynajmniéj chodziło, czy podejrzenia jego będą miały słuszne choćby pozory, lecz o to, aby z każdéj sposobności skorzystać i zamarkować nieprzychylność towarzystw w obec działań i projektów Wydziału krajowego, a w ogóle w obec kraju całego na polu ekonomicznego rozwoju. Intencya ta leży nam jasno jak na dłoni, i przeciw temu niegodziwemu kierunkowi bronić się potrzeba, ale bronić wspólnie i na każdym kroku, bo mamy nieprzychylnego nam naczelnika autonomii krajowéj, który będzie usiłował wszędzie i ciągle działać na niekorzyść towarzystw, i postanowił za pomocą Rad powiatowych i Banku krajowego wytworzyć po prowincyi instytucye, mogące złamać wszystkie wpływy i działalność towarzystw zaliczkowych.

Czy już jest właściwa pora, aby te symptomaty uważać za rzuconą nam rękawicę, jest to kwestyą do zastanowienia!

W każdym razie notujmy to, co się przeciw nam knuje, starajmy się o ile możności nie dawać powodu przez nieład i złe prowadzenie w pojedyńczych towarzystwach do napadów i rozciągnięcia jakiegoś odosobnionego nadużycia do wszystkich stowarzyszeń, a co gorsza do wprowadzenia jakiéjś nowéj ustawy, szkodliwéj dla nas, co w obecnym składzie Rady państwa także jest możliwém.

Nie byłbym za tém, aby w jakiejkolwiek formie występować przeciw Bankowi krajowemu, o ile bowiem jest potrzebném karcić zachcianki pewnych koteryi i osób, o tyle instytucye, których działalności jeszcze nie znamy, należy ochraniać i popiérać, aby raz przecież odwrócić ciążenie kapitałów krajowych od zagranicznych operacyi. Przedewszystkiem wolałbym poddać surowéj krytyce takie banki, jak Hipoteczny i Zakład dla handlu i przemysłu, oraz inne, bo one rzeczywiście gnębią nasz kraj bardzo; czysto rodzimy zaś zakład, oparty na siłach krajowych popiérałbym całą siłą, bo wcześniéj lub późniéj złe usunąć w nim można.

Byłoby w konkluzyi do życzenia, aby związek, jaki między nami istnieje, nie był tylko martwą osobą moralną, ograniczającą się do uchwał specyalnych, ktore raz do roku zostają zgromadzeniu przedkładane, ale żeby się stał ciałem, reprezentującém kierunek pracy ekonomicznéj w klasie średniéj i włościańskiéj, i w tym celu uważałbym za potrzebne wprowadzić pewną reformę, ożywiającą nasze działania.

Na każdy zjazd nasz urządzajmy odczyty, któreby poruszały sprawy ekonomiczne najżywotniejsze i będące na czasie, — instytucye zaś, które nie tamują działalności specyalnéj, niech zarządy towarzystw wprowadzają w życie, lub skwapliwie w ich przeprowadzeniu pomagają, a za takie uważam stowarzyszenia szewskie, zakładanie sklepików po wsiach, gdzie się to da, i wytwarzanie kółek włościańskich z programem chociażby czysto ekonomicznym. Do tego potrzeba, aby odpowiedni lustratorowie jak najczęściéj przejeżdżali po prowincyi, raz dla tego, aby była ciągła kontrola i czujność, drugi raz, aby się wzmagała solidarność we wszelkich działaniach, a nakoniec, aby wpływy swoje z szlachetnym i rozsądnym kierunkiem złączone, powiększać.

Kiedyś — po latach możemy dojść do błogich owoców, a ludzie, którzy się na tém polu odznaczą, mogą słusznie sięgać po stanowiska wyższe i nie bez korzyści je zajmować.

Na to wpływać by mógł Patronat i to jest właściwa jego rola, trzeba ją tylko zrozumieć i chwycić umiejętnie, a z poczciwém przejęciem się przeprowadzać. W tém powinien Patronowi pomocnym być sekretarz, bo przecież nikt inny tylko sekretarz powinien się temu oddać i być duszą tego Związku! Choćby go nawet przyszło lepiéj

*

honorować, nicbym nie miał przeciw temu, a Patron obecny powinienby dążyć do tego, bo i jego stanowisko przy odpowiednim sekretarzu zyskałoby znacznie na powadze i wpływach.

Sprawozdanie

delegata Związku stow. z lustracyi Towarzystwa zaliczkowego w Rozdole.

Dnia 12. kwietnia zostałem wezwany przez p. Patrona, abym natychmiast udał się do Rozdołu, w celu lustracyi tamtejszego Tow. zaliczkowego, gdyż nietylko z kilku stron zażądano nagle zbadania stanu rzeczy, ale i wieści o nadużyciach stawały się głośne. Dnia 13. kwietnia udałem się tedy do Rozdołu, gdzie zastałem takie nieporządki w księgach Towarzystwa, że chcąc przyjść do jakiegokolwiek rezultatu musiałem zestawić pozycye od stycznia nie zamykane, sporządzić inwentarz pożyczek i innych rachunków, przeszkontrować dokumenty i kasę i tym sposobem dójść do zbadania stanu rzeczy. Ostateczny rezultat przekonał mnie, że nadużycia dyrektora, a w części i kasyera były tego rodzaju, że Towarzystwo w skutek tego narażone jest na stratę około 5 tysięcy złotych, co przy tak szczupłych funduszach, jakie Towarzystwo posiada, jest bardzo groźne. Zwołałem posiedzenie Rady nadzorczej, któréj przedstawiłem smutne położenie, lecz gdy obecny dyrektor dał najuroczystsze zapewnienie, że wszystkie braki do miesiąca pokryje, byle mu zostawić trochę czasu do postarania się o fundusze, zgodziłem się wraz z większością Rady na tę odwłokę, nieomieszkałem jednak cały stan rzeczy przedstawić p. Patronowi. Miejscowemu zaś urzędnikowi poleciłem zestawienie rachunków i sporządzenie dokładnych inwentarzy.

Po miesiącu wezwany powtórnie przez p. Patrona udałem się do Rozdołu. Stan rzeczy wcale się nie zmienił; wyrządzona krzywda Towarzystwa nie została naprawioną. Wysokość pobranéj sumy przez dyrektora tytułem pożyczki, niewpisanéj po części nawet do ksiąg obligów, oraz pobranéj od stron a niewniesionéj do kasy, wyrównała piérwotnie w przybliżeniu obliczonéj kwocie, a nawet doszła do wysokości 5515 zł. 32 ct., do któréj to kwoty doszedłem po zestawieniu rachunków. Najpiérw zestawiłem bilans za r. 1882. podług inwentarzy, gdyż przeniesione z roku poprzedniego pozycye ksiąg były nieprawdziwe, a wziąwszy inwentarze za podstawę zestawiłem następujący z dnia 14. maja bilans surowy:

Stan czynny:	Pożyczki	29.522·61
	Koszta administracyi . .	462·88
	Koszta założenia . . .	302·94
	Do przeniesienia .	30.288·43
	Z przeniesienia .	20.288·43
	Udział w Tow. zal. Lwów	100·—
	Zaliczki procesowe . . .	122·43
	Brak gotówki	500·—
	Różnica z inwentarzami .	811·32
	Gotówka	216·36
	Razem .	32.038·54
Stan bierny:	Udziały	8.784·96
	Fundusz rezerwowy . .	1.362·15
	Wkładki oszczędności . .	1.644·60
	Długi towarzystwa . . .	19.211·43
	Odsetki	188·33
	Zysk nierozdzielony . .	847·07
	Razem .	32.038·54

Pobrane przez dyrektora kwoty mieszczą się w rachunku pożyczek w sumie 4075 zł., nadto w brakującéj gotówce 500 zł. i w różnicach rachunku z inwentarzami w wysokości 811 zł. 32 ct. Oprócz, tego jak wspomniałem wyżéj, są pozycye pobrane a niewniesione do kasy, których wysokości dotychczas dokładnie sprawdzić nie było można, a chcąc zbadać takową, należy wszystkie bez wyjątku strony, stojące w rachunku z Towarzystwem, wysłuchać i ich książeczki, jak i wykazy umorzenia z zapiskami ksiąg zbadać. Co do tych pozycyi nie czuję się w prawie wypowiadać stanowczego zdania w obec toczącego się śledztwa sądowego. Pokrycia na te szkody są następujące: udział dyrektora w kwocie 800 zł., częściowy zwrot gotówką 150 zł. oraz intabulacya kwoty 2000 zł. na realności, nie przedstawiającéj jednak dostatecznéj pewności hipotecznéj. Różnicy z inwentarzami nie można brać także na karb szkody wyrządzonéj, gdyż są pozycye, które z nieumiejętności lub téż niedbałości w książkowaniu wypadły, jak naprzykład różnica w wierzytelnościach własnych w części ztąd pochodzi, że nie zwiększono kwoty rachunku bieżącego należnymi procentami i nie rozchodowano tych procentów, w skutek czego suma rachunku bieżącego winna być większą, zaś zysk roku tego, w którym nie rozchodowano procentów należnych, winien był o tę kwotę być mniejszym.

Następną moją czynnością było przedstawienie Radzie nadzorczéj dnia 18. b. m. stanu rzeczy i wezwanie do reorganizacyi Towarzystwa, w skutek czego wybrano nową Dyrekcyę, w skład któréj wchodzą Michał Zaleski, jako dyrektor, Jan Bedlewicz, jako kasyer, i Józef Popławski jako kontrolor. Dwaj ostatni z obowiązkiem stałego urzędowania. Daléj uchwalono wybrać pełnomocników do prowadzenia procesu z byłym dyrektorem i kasyerem lub tentowania ugody. W dniu następnym odbyło się Walne Zgromadzenie, któremu przedłożono rachunki za r. 1882. tylko do wiadomości, zatwierdzono wybór nowéj Dyrekcyi i uzupełniono Radę nadzorczą nowymi członkami. Jakkolwiek ogół uczestników Walnego zgromadzenia dostatecznie pojmował ważność chwili

i oceniał należycie postępek zasuspendowanéj Dyrekcyi, położenie było o tyle trudne, że główny winowajca ze swymi zwolennikami był także obecny i stawał w własnéj obronie. Tylko powadze „Związku“, zastąpionego przez delegata i kategorycznemu oświadczeniu z méj strony jak trzeba postąpić, zawdzięczyć należy, że Zgromadzenie prawie jednogłośnie poszło za wnioskami, popartymi przez delegata.

Następnie odbyło się jeszcze jedno posiedzenie Rady, celem uchwalenia spraw wstępnych, potrzebnych do reorganizacyi Towarzystwa i układów z Dyrekcyą. Na tém uważałem moją czynność za ukończoną.

W Drohobyczu, dnia 20. maja 1883.

Władysław Terenkoczy.

Powyższe sprawozdanie delegata Związku ogłaszamy w całéj osnowie, aby przez rozsiewanie fałszywych wieści nie szkodzić jeszcze więcéj i tak już ciężko dotkniętemu stowarzyszeniu. Zarazem pragnęlibyśmy, aby smutny wypadek powyższy był przestrogą dla innych i zarazem dowodem, że utrzymamy jedynie zaufanie do stowarzyszeń, jeżeli sami dla siebie będziemy dość surowi. Nie zapominajmy zaś, że gdzie się zakradnie nieład i szlendrian, tam zazwyczaj koniec jest podobny!

Nadmieniamy dodatkowo, że w sprawę powyższą wkroczył już c. k. Sąd obwodowy karny w Samborze i że b. dyrektor Edward Füller i b. kasyer Jan Wasiewicz zostali uwięzieni. Nowéj Dyrekcyi zaś życzymy, aby z trudnego zadania odrodzenia stowarzyszenia rozdolskiego z chlubą dla siebie, a pożytkiem dla członków wywiązać się mogła. *Przyp. Red. „Związku“.*

Bilanse stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za rok 1882.

37. **Bełz. Vorschuss-Casse „Gegenseitige Hilfe“.** *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: procenta 551·34. Straty: Umorzenie kosztów założenia i inwentarza 44·88, 5% funduszu rezerwowego 25·37, wydatki 1·22, czysty zysk 479·87, razem 551·34. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 56·12, pożyczki 23.425·49, odsetki przenośne 21·91, nadpłacona tantjema Dyrekcyi 728·85, koszta założenia 476·14, inwentarz 376·83, koszta sąd. 1·42 różne 70·00. — Razem 25.156·76. Stan bierny: udziały 11.160 50, fundusz rezerwowy 240·38, wkładki oszczędn. 11.634·50, procenta od tychże po $3\frac{1}{2}$ 82—240·34, procenta przenośne 1.401·17, czysty zysk do podziału 479·87, razem 25.156·76. Ogólny obrót kasowy 78.410·44. Liczba członków 177.

38. **Kamionka strumiłowa. Spółka pożyczkowa.** *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: odsetki przeniesione 646·62; odsetki pobrane 3.480·78; odsetki przenośne 262·81; zwrot kosztów admin. 375·20; rezerwa podatkowa 15·—; zysk z r. 1881. 5·22. Razem 4.785·63. Straty: odsetki zapłacone 778·23; odsetki przenośne 1.197.53; koszta administracyjne 1.506·47; zużycie inwentarza 55·29; należytości bezpośrednie 13·40; czysty zysk 1.234·71. Razem 4.785·63. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 1.473·59; pożyczki 27.017·40; odsetki przenośne 262·81; zaliczki na płace 436·51; koszta założenia 448.10; ruchomości 47·64; koszta sądowe 2·13. Razem 29.688·18. Stan bierny: udziały 16.518·43; fundusz rezerwowy 440·75; wkładki oszczędn. 10.203·55; odsetki dłużne i nadebrane 1.267·93; diversa 0·16; rezerwa 22·65; czysty zysk 1·234·71. Razem 29.688 18. Ogólny obrót kasowy 130.025·71. Liczba członków 271.

39. **Kraków. Towarzystwo zaliczkowe.** *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: pozostałość odsetek 6.803·64. Straty: koszta administr. 3.567·38; koszta prawne 192·51; fundusz na podatki 1.392·56; 10% zużycia inwent. 107·36; saldo zysk 1.543 83. Razem 6.803·64. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 4.897·24; weksle eskontowane 141.190 10; awanse 253·—; zaliczki na koszta prawne 4.034·78; procenta zaległe 2 150·64; lokacye 6.409·31; inwentarz 966·29; Fundusz amort. podatkowy 560·—. Razem 160.461·36. Stan bierny: procenta pobrane 1.947·16; udziały członków 52 000·74; wkładki na rach. bieżący 86.990 95; reeskont wekslowy 17.209·—; dubiosa 99·64; rezerwa podatkowa 65·15; fundusz rezerwowy 65·16; zaliczki na koszta prawne 388·44; rezerwa administracyjna 151·29; saldo zysk 1.543 83. Razem 160.461·36. Ogólny ruch kasowy 862.409·34.

40. **Kraków. Towarzystwo kredytowe rękodzielników i przemysłowców.** *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: procenta przenośne 1.931·95; procenta pobrane 17.012·15. Razem 18.944·10. Straty: procenta zapłacone 9.126·79; procenta przenośne 2.035.52; koszta administracyi 1.470·23; koszta sądowe 122·61; odpis inwentarza 32·—; wydatki 428·82; czysty zysk 5.728 13. Razem 18.944·10.) *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 7.164·33; pożyczki 207.707·65; inwentarz 288·—. Razem 215.159·98. Stan bierny: udziały 33.041 48; wkładki na rachunek bieżący 115 088 66; fundusz rezerw. 5.105 59; reeskont weksl. 54. 60·60; procenta przenośne 2.035·52; czysty zysk 5.728·13. Razem 215·159 98. Obrót kasowy 3.056.996·—. Liczba członków 456.

41. **Limanowa. Tow. „Ochrony własności ziemskiéj“.** *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: procenta pobrane 2104·17, proc. zaległe 24·31, razem 2128·48. Straty: procenta wypłacone 706·51, procenta przenośne 110·15, koszta administracyjne 393·88, czysty zysk 917 94, razem 2128·48. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 1524·25,

pożyczki 5746·62, zaliczki na zakupno gospodarstw 5050·67, procenta przenośne 34·31, inwentarz 64·00, udział w Tow. zal. limanowskiém 100·—, zaliczki na płace 40.—, razem 12.549·85. Stan bierny: udziały 6590·52, fund. rez. 236·—, wkładki na rachunek bieżący 4695·24, procenta przen. 110·15, czysty zysk 917·94, razem 12.549·85. Obrót kasowy 87.861·30. Liczba członków 84.

42. **Lwów. Towarzystwo zaliczkowe urzędników pocztowych.** *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: saldo odsetek 3.000·54. Straty: z rachunku kosztów ruchomości 24·36; koszta administracyjne 964·16; czysty zysk 2.012·02. Razem 3.000·54. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki 60.355·49; odsetki 224·53; ruchomości 219·33; administracya 36·60; zaliczki procesowe 295·87; gotówka 717·24. Razem 61.849·06. Stan bierny: udziały 26.557·32; wkładki na rachunek bieżący 16.522·63; wierzyciele wekslowi 14.200·—; odsetki przenośne 1.290·21; fundusz rezerwowy 1.075·14; fundusz stypendyjny 137·74; reszta zysku z r. 1881. 54·—; czysty zysk 2.012·02. Razem 61.849·06. Ogólny obrót kasowy 378.616·04. Liczba członków 528.

43. **Lwów. Towarzystwo handlu skór.** *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: ze sprzedaży towarów 6.586·53; Straty: procenta 793·02; koszta administracyi 4.333·99; amortyzacya kosztów urządzenia i inwent. 69·35; czysty zysk 1.390·17. Razem 6.586·53. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 2.157·03; zapas towarów 26.964·05; wierzytelności za towar 13.280·17; różne aktywa 244.57; koszta założenia i urządzenia 624·24; koszta administr. przenośne 39·64; procenta przenośne 117·08. Razem 43.426·78. Stan bierny: udziały 5.258·25; fundusz rezerwowy 970·68; długi u pryw. instytucyi 7.000·—; długi bankowe 11.412·73; długi za towar 16.949·95; koszta administr. przenośne 300·—; różne pasywa 145·—; czysty zysk 1.390·17. Razem 43.426·78. Liczba członków 54.

44. **Nowy Sącz. A) Kasa zaliczkowa** *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: odsetki pobrane 7.852·07; odsetki przenośne 1.277·77; zysk z r. 1881. 36·64. Razem 9.166·48. Straty: odsetki 1.679·10; ruchomości 29·72; koszta administracyi 3.379·37; czysty zysk 4.078·29. Razem 9.166·48. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki 164.221·19 lokacye 8.920·81; odsetki przenośne 1.200·—; ruchomości 267·48; zaliczki procesowe 221·73; gotówka 2.169·82. Razem 177.078·80, Stan bierny: udziały 34.537·98; fundusz rezerwowy 7.752·22; wkładki oszczędn. 129.031·21; odsetki przenośne 1.679·10; czysty zysk 4.078·29. Razem 177.078·80. Obrót kasowy 1,326.178·31. Liczba członków 798. — **B) Zakład zastawniczy.** *Bilans.* Stan czynny pożyczki udzielone 7.724·—; udział 100·—; ruchomości 141·40. Czysty zysk 1.118·79. Razem 9.084·19. Stan bierny: pożyczki zaciągnięte 9.084·19. Obrót kasowy Zakładu zastawn. 125.199·40.

45. **Pilzno. Stow. oszcz. i poż.** *a) Rach. strat i zysków.* Zyski; procenta pobrane 5.736·99, procenta naprzód zapłacone 71·30, razem 5808·29. Straty: procenta wypłacone 3.034·98, procenta przenośne 244·54, koszta administracyjne 1549·10, zużycie inwentarza 19·04, czysty zysk 960·63, razem 5808·29. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki 21.103·—, procenta przenośne 71·30, lokacye 900·—, inwentarz 171·39, gotówka 251·43, razem 22.497·12. Stan bierny: udziały 4227·70, fund. rezerw, 1245·68, wkładki oszcz. 10.618·57, wierzyciele 5200·—, procenta przenośne 244·54, czysty zysk 960·63, razem 22.497·12, Obrót kasowy 136.271·81. Liczba członków 409.

46. **Przemyśl. Stowarzyszenie dla oszczędności i zaliczek I. ogólnego Towarzystwa urzędników austro-węg. Monarchii.** *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: odsetki 3.347·94. Straty: koszta zarządu 821·46; koszta urządzenia 32·10; zysk 2.494·38. Razem 3.347·94. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 136·83; zaliczki u członków 41.839·08; inwentarz 195·60; odsetki przenośne 232·59. Razem 42.405·10. Stan bierny: udziały 26.503·95; wkładki oszczędności 10.651·69; fundusz rezerwowy 1.875·89; długi własne 450·00; czysty zysk 2.923·57. (Nie wiadomo nam dlaczego nie zgadza się z rach. Strat i zysków. Przyp. R. „Zw.“) Razem 42.405·10. Obrót kasowy 161.063·06. Liczba członków 261.

47. **Śniatyn. Towarzystwo zaliczkowe.** *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: procenta 2.828·83, procenta przenośne 251·75, zwrot kosztów administracyjnych 157·57, rezerwa podatk. 60·00, razem 3.298·15, Straty: procenta 1.224·97, procent od udziałów i funduszu rezerwow. 69·85, procenta przenośne 163·60, Zużycie inwentarza 33·54, koszta administracyjne 474·06, rezerwa podatkowa 60·00, należne koszta rarządu 501·50, czysty zysk 768·63, razem 3.398·15. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 884·90, pożyczki 29.806·15. odsetki przenośne 251·75, inwentarz 301·88, koszta proces. 58·70, razem 31·303·38. Stan bierny: udziały 7.177·77, fundusz rezerw. 895·88, wkładki oszczędności 14.608·15, wierzyciele Tow. 7100·00, procenta przenośne 163·60, należne zarz. 501·50, rezerwa podatkowa 60·00, procenta od udziałów 27·85, czysty zysk 768·63, razem 31.303·38, ogólny obrót kasowy 35.407·90, liczba członków 294.

48. **Zborów. Towarzystwo zaliczkowe.** *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: odsetki 317·36. Straty: odsetki 15·05; koszta administracyi 26·66; czysty zysk 275·65. Razem 317·36. *b) Bilans.* Stan czynny: koszta urządzenia 135·47; pożyczki 9.680·20; odsetki przenośne 19·21 gotówka 97·03. Razem 9.931·91. Stan bierny: udziały 1.520·75; wkładki oszczędn. 5.198·29; wierzyciele 2.500·—; odsetki przenośne 209·22; fundusz rezerwowy 228·—; czysty zysk 275·65. Razem 9.931·91. Ogólny obrót kasowy 37.105·66. Liczba członków 225.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Dr. Alfred Zgórski. Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.